

Г. А. Клімовіч

**БЕЗЭКВІВАЛЕНТНЫЯ ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З КАМПАНЕНТАМ *ЯК*
У БЕЛАРУСКАЙ І АНГЛІЙСКАЙ МОВАХ**

Фразеалагічныя адзінкі (далей ФА) уяўляюць сабой каштоўную крыніцу звестак пра культуру і менталітэт народаў. Актуальнасць параўнальнага даследавання ФА рознаструктурных моў вызначаецца неабходнасцю супастаўляльнага аналізу ўмоў, якія спараджаюць іх эквівалентнасць/безэквівалентнасць. Мэта даследавання – выявіць агульныя і адметныя рысы безэквівалентных фразеалагізмаў з кампанентам *як* у беларускай і англійскай мовах.

Пад безэквівалентнымі ФА мы разумеем фразеалагізмы зыходнай мовы, што не маюць фразеалагічных адпаведнікаў у мове супастаўлення.

Сярод беларускіх і англійскіх фразеалагізмаў з кампанентам *як* (68 і 102 адпаведна) выяўлена 27 беларускіх безэквівалентных ФА, прадстаўленых лакунамі ў англійскай мове. Яны складаюць 4,3 % ад агульнай колькасці беларускіх ФА з кампанентам *як*, напрыклад: *як пугай сцебанулі*, *як конь на току*, *сыпаць як бобам*, *як сабак нярэзанных*, *як у бога за дзвярыма* і інш.

Асноўныя прыёмы для перадачы значэння безэквівалентных ФА:

- поўнае або частковае фразеалагічнае калькаванне – паслоўны або часткова паслоўны пераклад ФА зыходнай мовы на мову супастаўлення: *прыгожы як кветка – fair as a lily*;

- выбарачны пераклад – гэта выбар сярод слоўнікавых адпаведнікаў той ФА мовы супастаўлення, што максімальна адпавядае па ўсіх паказчыках ФА зыходнай мовы: *як з гусака вада – like water off a duck's back*;

- пераклад са змяненнем зместу і / або формы – гэта перадача ФА зыходнай мовы на мову супастаўлення з апушчэннем, дапаўненнем ці перастаўленнем месцамі кампанентаў;

- кантэкстуальны ці абертанальны пераклад – гэта перадача зместу ФА зыходнай мовы на мову супастаўлення ў залежнасці ад кантэксту пры адсутнасці фразеалагічных эквівалентаў і аналагаў: *fit as a fiddle – добрым здароўе, здароўі; як нельга лепш; зусім направиўся, зусім здаровы; ў выдатным настроі*;

- камбінаваны пераклад ФА – спалучэнне двух або больш спосабаў перадачы значэння ФА зыходнай мовы на мову супастаўлення;

- дэскрыптыўны (апісальны) пераклад – перадача семантыкі ФА зыходнай мовы з дапамо словазлучэнняў ці разгорнутых апісанняў у мове супастаўлення.